

ingediend op **1630** (2022-2023) – Nr. 2
29 maart 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Maaïke De Vreese en Imade Annouri

over het voorstel van resolutie

van Thijs Verbeurgt, Conner Rousseau, Kurt De Loor,
Annick Lambrecht, Maxim Veys en Ludwig Vandenhove

over de aangekondigde verzelfstandiging
van de winkels van Delhaize
en het respect voor het personeel en het sociaal overleg

Documenten in het dossier:
1630 (2022-2023) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Thijs Verbeurgt.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

1.	Toelichting	4
2.	Bespreking	4
2.1.	Tussenkomen van de leden	4
2.2.	Antwoord van de eerste indiener en replieken	8
3.	Stemming	9

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie behandelde op 16 maart 2023 het voorstel van resolutie van Thijs Verbeurgt, Conner Rousseau, Kurt De Loor, Annick Lambrecht, Maxim Veys en Ludwig Vandenhove over de aangekondigde verzelfstandiging van de winkels van Delhaize en het respect voor het personeel en het sociaal overleg.

1. Toelichting

Thijs Verbeurgt licht als eerste indiener het voorstel van resolutie toe. Hij vindt het belangrijk dat het snel kan worden besproken, gelet op de beslissing van Ahold Delhaize om 128 winkels in eigen beheer te verzelfstandigen. Er kan discussie zijn over de vraag of dat een goede keuze is van het management van Ahold Delhaize, maar in de plenaire vergadering van 8 maart 2023 was iedereen het erover eens dat het sociaal overleg moet worden gerespecteerd en dat dat belangrijk is voor het wegwerken van de onzekerheid van het betrokken personeel (*Actuele vraag* VI.Parl. 2022-23, nr. 372).

Op dinsdag 14 maart 2023 vond het eerste overleg plaats tussen het management en de vakbonden. Dit overleg draaide uit op een ontgoocheling voor de werknemers en dat heeft volgens het lid ook te maken met de houding van het management. De Vooruitfractie vindt dat het Vlaams Parlement het signaal moet geven dat het sociaal overleg cruciaal is en dat alle partijen dat overleg moeten respecteren.

In het voorstel van resolutie wordt de houding ten aanzien van het personeel afgekeurd, in het bijzonder het gebrek aan communicatie voorafgaand aan de aankondiging van de verzelfstandiging. Het management wordt opgeroepen om zo snel mogelijk volledige duidelijkheid te geven aan het personeel over het behoud van de loons- en arbeidsvoorwaarden.

De Vlaamse Regering wordt opgeroepen deze boodschap over te maken aan het management. Minister Jo Brouns heeft al de eerste signalen gegeven. De Vlaamse Regering moet erover waken dat vanuit het management het noodzakelijke respect voor het sociaal overleg wordt opgebracht. Ze moet in permanent overleg blijven met de vertegenwoordigers van het personeel en hen ondersteunen waar mogelijk.

Tot slot moet de Vlaamse Regering haar rol inzake het werkgelegenheidsbeleid maximaal invullen, onder meer door acties van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

Thijs Verbeurgt vindt dat het Vlaams Parlement een gemeenschappelijk signaal moet geven over het belang van het sociaal overleg. Hij staat open voor voorstellen om de tekst van het voorstel van resolutie aan te passen.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Axel Ronse

Axel Ronse zegt dat de N-VA-fractie de bezorgdheid deelt die op dit moment bij de medewerkers van Delhaize leeft en die ook wordt uitgedrukt in het voorstel van resolutie.

Sommigen suggereren evenwel dat de werkomstandigheden in een zelfstandig filiaal van een supermarkt inferieur zouden zijn aan die in een supermarkt die nog in eigen beheer van Ahold Delhaize is. Die indruk wordt in het voorstel van resolutie en de toelichting geenszins gewekt.

Volgens de N-VA-fractie kunnen medewerkers in een zelfstandig filiaal beter af zijn, omdat er een nauwer contact is met de zelfstandige zaakvoerder. Die is meer betrokken en staat vaak ook zelf nog op de werkvloer. Voor zover de fractie het begrijpt, wordt op dit moment aan alle medewerkers een aanbod gedaan om bij een zelfstandige zaakvoerder te gaan werken en is de groep Delhaize verplicht om bij te passen als de cao van de zelfstandige winkels minder voordelig zou zijn voor de werknemers. Wie niet wil overstappen, zou terechtkomen in de voorwaarden die worden opgelegd door de wet-Renault. Als er andere interpretaties zijn, hoort het lid die graag.

Als er naakte ontslagen zouden volgen, moet VDAB inderdaad klaarstaan om de werkloos geworden medewerkers op een voortreffelijke wijze naar een andere job te begeleiden. Dat is voor Axel Ronse een punt in het voorstel van resolutie waar zijn fractie achter kan staan. De andere punten lijken het lid vrij normatief en opiniërend opgesteld.

Tussenkomen van Tom Ongena

Tom Ongena stelt dat ook de Open Vld-fractie alle begrip heeft voor de onzekerheid die nu bij het Delhaizepersoneel leeft. Daar mag men niet blind voor zijn. Het lid vindt het wel vrij gevaarlijk dat het parlement zich zou gaan mengen in het sociaal conflict. Niet alle details van het dossier zijn bekend en het voorstel van resolutie lijkt toch al een bepaalde kant te kiezen. De bekommernis voor het personeel is begrijpelijk. Over de redenen waarom Ahold Delhaize voor de verzelfstandiging kiest, heeft het lid evenwel geen informatie. Misschien is het de enige manier om die winkels overeind te houden en garantie op tewerkstelling te bieden.

Er zijn vandaag nog gevallen, misschien op minder grote schaal dan Delhaize, waarbij mensen in onzekerheid verkeren door een beslissing van de directie. Moet het Vlaams Parlement daar telkens een voorstel van resolutie over stemmen? Dat lijkt een gevaarlijk precedent.

Bij de sluiting van grote ondernemingen heeft het Vlaams Parlement in het verleden al aangegeven dat VDAB klaar moet zijn om de werkloos geworden medewerkers op te vangen, via outplacement, opleidingen en dergelijke. Maar in dit geval is er nog geen sprake van een collectief ontslag en hopelijk komt het ook niet zo ver. Inhoudelijk kan het Vlaams Parlement op dit moment niets vragen dat tot zijn bevoegdheden behoort.

Zoals al aangehaald, kunnen volgens de huidige informatie de werknemers hun voordelen behouden. Als ze niet overstappen naar een zelfstandig filiaal, wordt eventueel de wet-Renault van toepassing. Tom Ongena zou het daarom voorbarig vinden nu het voorstel van resolutie goed te keuren.

Tussenkomen van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde zegt dat in zijn stad verschillende supermarkten zijn, waaronder zowel zelfstandige Delhaizefilialen als winkels die nog in eigen beheer van Delhaize zijn. In zijn beleving ziet hij in beide types winkel werknemers die hun job met veel energie en passie uitoefenen. Het lid vindt het daarom vreemd dat er nu door de vakbonden en bepaalde politieke partijen een tweespalt wordt gecreëerd tussen beide types, alsof het ene superieur zou zijn aan het andere wat de arbeidsomstandigheden betreft. Het is te betreuren dat die twee soorten winkels nu tegen elkaar worden uitgespeeld.

Het lid begrijpt wel de bezorgdheid van het personeel, dat onzeker is over de toekomst. Het sociaal overleg loopt evenwel nog en het is dan vreemd dat het voorstel van resolutie al oproept om de houding van Ahold Delhaize af te keuren en de

Vlaamse Regering te vragen die boodschap over te maken aan het management. Als men het sociaal overleg alle kansen wil geven, moet men zich daar niet mee bemoeien. Als het personeel onder dezelfde voorwaarden kan overstappen naar een andere winkel moet het Vlaams Parlement daar geen voorstel van resolutie over aannemen. Zoals al aangehaald, zijn er ook andere ondernemingen die worden geherstructureerd en daarover wordt dan geen voorstel van resolutie ingediend. Dat lijkt volgens het lid op politieke recuperatie.

Inhoudelijk gaat het voorstel van resolutie ook niet in op het verschil tussen de arbeidsvoorwaarden en wat daaraan kan worden gedaan. Dat is grotendeels federale materie en dat maakt het beschikkend gedeelte volgens het lid flinterdun.

Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri zegt dat de emoties van de medewerkers van Delhaize duidelijk maken dat de wereld van heel wat mensen op de kop werd gezet. Uit de reportages blijkt de wanhoop van mensen die soms al twintig jaar voor Delhaize werken en nu hun toekomst angstig tegemoetzien.

De vraag werd gesteld waarom er voor Delhaize een voorstel van resolutie wordt ingediend en niet voor andere ondernemingen. Voor *Imade Annouri* is Delhaize een synoniem voor de Vlaamse supermarkt. In Antwerpen worden de Delhaizewinkels opgesierd door foto's van de eerste supermarkten in België. De ouders van sommige werknemers werkten al in een Delhaize en ze kozen zelf ook voor Delhaize om zeker te zijn van hun toekomst.

Men kan een interessante discussie voeren over waar de arbeidsomstandigheden beter zijn, bij de winkels in beheer van Delhaize zelf of de franchisenemers. Maar daar gaat het voorstel van resolutie niet over. Het gaat over de manier waarop er wordt omgegaan met de personeelsleden. Zonder enig voorafgaand overleg een dag op voorhand een dergelijke transitie aankondigen, getuigt niet van respect voor een goed sociaal overleg.

Imade Annouri leest het voorstel van resolutie als een oproep om respectvol om te gaan met mensen die aan de slag zijn. De andere punten zijn voer voor discussie maar het signaal dat er respect moet zijn en een goed sociaal overleg moet worden gevoerd, moet het Vlaams Parlement toch kunnen geven.

Tussenkomst van Yves Buysse

Yves Buysse kent persoonlijk Delhaizemedewerkers en bevestigt dat velen onder hen nooit een andere job hebben gedaan. Ook de getuigenissen in de media bevestigen dat er voor velen een einde komt aan de job die ze al heel hun loopbaan uitoefenen. Zoals al aangehaald in de plenaire vergadering, oefenden deze medewerkers tijdens de coronacrisis een essentiële functie uit. Voor hen moet de manier waarop de herstructurering werd aangekondigd een zware slag zijn.

De sfeerschepping over de arbeidsomstandigheden bij zelfstandige filiaalhouders is ongepast, maar daarvan is niets terug te vinden in het voorstel van resolutie.

Aan de herstructurering die nu op de tafel ligt, moeten vele maanden van voorbereiding zijn voorafgegaan. De communicatie aan en het overleg met het personeel zouden toch zeker een onderdeel van die voorbereiding moeten zijn. Het is toch eenvoudig in te schatten hoe het personeel zal reageren en welke vragen het zal stellen? Het is ook niet moeilijk om te begrijpen dat wat men toezegt snel duidelijk en concreet moet worden gemaakt. Daar is de Delhaizedirectie niet in geslaagd. Zelfs voor de leden van deze commissie is niet duidelijk wat nu precies aan de werknemers wordt voorgesteld. De verdere procedure moet zo snel mogelijk

worden uitgeklaard en dat mag niet beperkt blijven tot mededelingen van de woordvoerder in de pers over de toepassing van de wet-Renault.

De Vlaams Belangfractie steunt daarom het voorstel van resolutie met de oproep om het overleg op een ernstige manier te voeren en duidelijkheid aan het personeel te verschaffen. Het zou wel eenvoudiger zijn geweest mocht Vlaanderen een eigen sociaal-economisch beleid kunnen voeren. Nu komt de Vlaamse Regering pas echt aan zet in een volgende fase, met name als er naakte ontslagen vallen. Dat neemt volgens Yves Buysse niet weg dat de Vlaamse Regering zoveel mogelijk moet wegen op dit dossier.

Tussenkomst van Axel Ronse

Axel Ronse citeert uit een mailbericht van 13 maart 2023 van de manager Public Affairs van Delhaize: "Voor de medewerkers van de betrokken supermarkten betekent dit dat ze mee de overstap zullen maken naar de verzelfstandigde supermarkten. Dit gebeurt volgende de principes van cao 32bis, die de rechten van de medewerkers beschermt bij de overgang van één onderneming naar een andere.

In het kader van de intentie van Delhaize betekent dit dat onze medewerkers al hun huidige loon- en arbeidsvoorwaarden (inclusief verzekeringen, arbeidsreglement, uurroosters, functie/rol/verantwoordelijkheden, anciënniteit enzovoort) behouden bij de transitie van een eigen supermarkt naar een zelfstandige winkel. Na de transitie zullen de medewerkers de huidige loon- en arbeidsvoorwaarden behouden, ook als de aangesloten uitbater een ander paritair comité heeft. Voor contracten van onbepaalde duur geldt dit voor onbepaalde duur, met dezelfde wettelijke bescherming als bij Delhaize. De cao 32bis is bovendien niet opzegbaar door de zelfstandige uitbater, dit is een nationale cao (de bewering van sommigen dat die slechts zes maanden geldig zou zijn, is dus volledig onjuist).

De medewerkers worden dus zowel in de transitie als in de toekomst beschermd door een duidelijk wettelijk kader, net zoals dat nu het geval is. Er is ook helemaal geen sprake van dat het management de intentie zou hebben mogelijk misbruik te willen maken van een federale regelgeving. Noch van het verschuiven van bepaalde kosten richting Vlaanderen."

Axel Ronse spreekt zich niet uit over de keuze die Delhaize maakt en de manier waarop de directie daarover heeft gecommuniceerd. Maar de mail schetst wel duidelijk hoe het met de loon- en arbeidsvoorwaarden is gesteld. Dat maakt volgens het lid het voorstel van resolutie zonder voorwerp.

Tussenkomst Andries Gryffroy

Andries Gryffroy stelt dat de inhoud van de mail overeenstemt met de geldende regelgeving. De zelfstandige filiaalhouders moeten het personeel overnemen met de geldende loon- en arbeidsvoorwaarden. Daarover is er geen discussie mogelijk.

Tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde staat achter de oproep om het sociaal overleg te respecteren. Maar met deze discussie lijkt de commissie zich te willen inlaten met het sociaal overleg zelf, wat tegenstrijdig is met de oproep in het voorstel van resolutie.

Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne zegt dat iedereen de bezorgdheid kan delen van de Delhaize-medewerkers die plots voor een groot transitieproject komen te staan. Die transitie

brengt grote uitdagingen en onzekerheid met zich mee en de vele tegenstrijdige uitspraken in de pers vergroten die onzekerheid nog.

De essentie voor het lid is dat het sociaal overleg op de juiste manier wordt gevoerd en dat daarbij de sereniteit opnieuw de bovenhand krijgt. Grote politieke boodschappen in de media of het parlement zullen daar geen vooruitgang in brengen. Sociaal overleg veronderstelt ook autonomie van werkgevers en werknemers. Het voorstel van resolutie raakt aan die autonomie van het sociaal overleg en dat kan niet de boodschap zijn. Ook de geldende cao 32bis kwam via het sociaal overleg tot stand.

Dat neemt niet weg dat van de Vlaamse Regering mag worden verwacht dat ze op een actieve manier de eigen taak opneemt, namelijk het begeleiden van medewerkers die worden getroffen door een ontslag ten gevolge van een herstructurering. VDAB heeft daarvoor de nodige instrumenten. De minister en de Vlaamse Regering volgen dit dossier van nabij op, zonder zich daarbij actief in het sociaal overleg te mengen.

De cd&v-fractie hoopt dat er snel duidelijkheid komt en dat daarbij de rechten van iedereen kunnen worden gevrijwaard. Een voorstel van resolutie stemmen zal daar volgens Robrecht Bothuyne op dit moment niet bij helpen.

2.2. Antwoord van de eerste indiener en replieken

Thijs Verbeurgt reageert op de insinuatie van politieke recuperatie. Hij heeft een gesprek gehad met de medewerkers van Delhaize en is oprecht geraakt door hun verbijstering en onzekerheid. Hij wil opkomen voor mensen die geen stem hebben in het parlement.

Het lid benadrukt dat hij zich nooit negatief heeft uitgelaten over zelfstandige filiaalhouders, ook al wordt dat door anderen gesuggereerd. Hij heeft er bewust voor gekozen om het in het voorstel van resolutie niet te hebben over de impact van de verzelfstandiging.

Het gaat om 9000 medewerkers die na de aankondiging in onzekerheid leven. Delhaize heeft aparte depots aangelegd om de levering aan zelfstandige winkels niet in gevaar te brengen en was op dat punt dus goed voorbereid. Het personeel zelf moest het doen met een mail waarin de verzelfstandiging werd aangekondigd. Dat is geen correcte manier om met personeel om te gaan. Als Vlaanderen streeft naar werkbaar werk en meer activering, kan het dat niet aanvaarden.

Er kwamen veel opmerkingen over wat niet in het voorstel van resolutie staat en minder over wat er wel in staat. Thijs Verbeurgt herhaalt dat hij bereid is over de aanpassing van de tekst te spreken.

De mail van een van de managers van Delhaize op 13 maart 2023, waarnaar werd verwezen, komt redelijk laat. Het lid is er niet zonder meer van overtuigd dat de loon- en arbeidsvoorwaarden blijven gelden en dat iedereen zijn job zal kunnen behouden. Hij verwijst naar het dossier van de Groupe Mestdagh in Wallonië, waarbij de voorwaarden van de cao vervielen bij een tweede overname van een supermarkt. Bovendien is het ook niet zeker dat Ahold Delhaize voor elke winkel een overnemer zal vinden. Wat gebeurt er dan met de werknemers van die winkels?

Dat in het voorstel van resolutie respect wordt gevraagd voor het sociaal overleg betekent niet dat er een voorafname wordt gedaan op dat overleg. De tekst spreekt zich niet uit over de uitkomst van het sociaal overleg. Als socialist gelooft Thijs Verbeurgt in het sociaal overleg, dat voor veel vooruitgang heeft gezorgd, en in het sluiten van compromissen tussen werkgevers en werknemers.

Het lid is ontgoocheld dat er geen consensus is over het geven van een signaal aan de medewerkers van Delhaize als waardering voor hun inzet.

Axel Ronse herhaalt dat zijn fractie zich kan vinden in de bekommernis voor de werknemers van Delhaize. Maar als het bericht van Delhaize over het behoud van de loon- en arbeidsvoorwaarden klopt, is er volgens de fractie geen reden om het voorstel van resolutie te steunen. Mocht nadien het tegendeel blijken, kan voor de fractie het debat opnieuw worden geopend.

Tom Ongena zegt dat ook zijn fractie de ongerustheid bij het personeel over de herstructurering begrijpt. Op dit moment loopt het sociaal overleg nog en het moet inderdaad alle kansen krijgen. Het is voorbarig nu al de houding van het management van Ahold Delhaize af te keuren. Als blijkt dat er toch massale ontslagen volgen, is het lid zeker bereid een voorstel van resolutie te steunen waarin beleidsmaatregelen binnen de Vlaamse bevoegdheden worden voorgesteld.

Thijs Verbeurgt besluit dat de commissie dat zal opvolgen en dat er bereidheid is om een initiatief te nemen om de ontslagen medewerkers te begeleiden.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Maike DE VREESE
Imade ANNOURI,
verslaggevers